

DÉLVIDÉK

Politikai napilap
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Zombor, Csihás Benő utca 3.
Telefon: 2-07. Csekkszám: 74-050
Előfizetés egy hóra. 2.50 P.
Negyedévre . . . . . 7.20 P.

ZOMBOR, 1941. OKTÓBER 9.

Főszerkesztő: Illés Sándor

I. ÉVFOLYAM, 133. SZÁM

Megtört a Szovjet katonai ereje

A Moszkva előtti térben megsemmisítő harcok folynak Brjanszk körül újabb hatalmas gyűrű képződött, a körülzárt szovjet erőket 60-70 hadosztályra becsülik / Bulgáriában bolgár egyenruhás szovjet ejtőernyősök szálltak le / Sikerrel fejeződtek be a német-török tárgyalások

Északról az Azovi tengerig mindenütt visszavonul a vörös hadsereg

A keleti arcvonalon folyó eseményes gyorsan közelednek végső kialakulásuk: a Szovjet összeomlása felé. A csütörtöki jelentések ismét olyan arányú német sikerekről számolnak be, amelyek döntően befolyásolják a háború kimenetelét és siettetik a vörös hadsereg teljes megsemmisítését. A vezéri főhadiszállás rendkívüli jelentést adott ki s ebben arról számol be, hogy a keleti arcvonal középső szakaszán folyó mélyen az ellenség hátamögé benyuló átkaroló hadműveletek Timosenko hadserege második részének teljes bekerítéséhez vezettek. Ezzel a Moszkvához vezető másik út elzárására Brjanszk térségében (a város 350 kilométernyire fekszik Moszkvától) ösözevont szovjet hadak megsemmisítése is megkezdődött. Berlieni jelentések szerint ezek az erők voltak a Szovjet utolsó még harcképes tartalékai, amelyeket a Szovjet fővárosa védelmében áldozott fel. A Timosenko hadsereg megsemmisítésével végzetes helyzetbe kerül a Szovjet.

A Völkischer Beobachter csütörtöki jelentése szerint a keleti hadszíntér harcainak súlypontja a Moszkva előtti térségben van. A hadműveletek szele már elérte a szovjet fővárost. Sanghaji hírforrások úgy tudják, hogy a szovjet és a kommunista párt hivatali gyors ütemben köllöznek Moszkvából és Sztalin a Szovjet új fővárosává Sztalingrádot léptette elő. (A város a Vogla alsó folyásánál fekszik.) A polgári lakosságnak megtiltották a menekülést, számukra azt a feladatot szabták, hogy a végsőkig védelmezzék a várost.

Dietrich birodalmi sajtófőnök a főhadiszállásról Berlinbe repült, hogy tájékoztassa a külföldi sajtó képviselőit a keleti arcvonalon bekövetkezett történelmi jelentőségű eseményekről. A sajtófőnök szerint Vorosilov hadseregének körülzárása és Budjenni hadseregének szétverése után most Timosenko tábornagy, a középső arcvonal szovjet főparancsnokának hadserege is a teljes megsemmisülés előtt áll. Ezzel a keleti hadjárat sorsa már eldőlt. A Szovjet katonai szempontból már elintéztéknek tekinthető s ez a tény megkönnyíti más kérdések megoldását is.

Közelkelet

kérdése a német hadsereg donecmencei előnyomulásával párhuzamosan fokozott mértékben kerül előtérbe. Török hírforrások szerint az angol és szovjet parancsnokságok teheráni és bagdadi tárgyalásai súlyos ellentétet robbantottak ki. Az angolok szempontjából a közös arcvonal tervéből egyedül a közelkeleti olajvidék sorsa a fontos és

ezért ők úgy képzelik el a brit-szovjet közös arcvonalat, hogy az elsősorban az olajvidékeket védi. Ezzel szemben az oroszok a Kaukázus megvédését tartják fontosnak. Ugyancsak törökországi hírek számolnak be arról, hogy a középkeleti angol hadak zömét Észak-Sziriában vonják össze. Ez a terület a török határ mentén fekszik. Törökországgal kapcsolatban két hír tarthat számot érdeklődésre. Az egyik arról számol be, hogy Ankarában eredményesen fejeződtek be a hetek óta tartó német-török kereskedelmi tárgyalások és az egyezmény aláírására csütörtökön került sor. A hír azt mutatja, hogy Clodius dr., aki messzezenő részletekig megtárgyalta a két ország közötti árucseret, minden kérdésről, ismét jó munkát végzett. A másik hír szerint Eden angol külügyminiszter az alsóházban tett kijelentésében azon reményének adott kifejezést, hogy Törökország

mindenben betartja a montreauxi egyezményben vállalt kötelezettségeit és hű öre lesz a Dardanelláknak.

Bulgáriában újabb szovjet ejtőernyős csoport szállt le. Ezek a rombolási feladatokkal megbízott ejtőernyősök bolgár katonai egyenruhát viseltek. — Daszkalov bolgár hadügyminiszter beszédet mondott az ujonnan alakított véderő szövetség ülésén és rámutatott arra, hogy a kormány első dolga képessé tenni a hadsereget feladatainak elvégzésére. A hadsereget megfiatalítják és átszervezik. Minden 10 katonára egy altiszt jut és így a legkisebb egység is megfelelő vezetés alá esik. A most alakított véderő szövetségnek feladata az ifjuság előkészítése a katonai szolgálatra és a lakosság előkészítése a háborúra. A miniszter azzal fejezte be beszédét, hogy most Bulgária létéről vagy nem létéről van szó.

A keleti küzdelem már eldőlt!

A Szovjet katonai szempontból elintéztéknek tekinthető

Berlin, október 9.

A Német Távirati Iroda jelenti: Dietrich birodalmi sajtófőnök, aki a vezéri főhadiszállásról repülőgépen Berlinbe érkezett, feltűnő nyilatkozatot tett a külföldi sajtó képviselői előtt a keleti arcvonal helyzetéről. A sajtófőnök kijelentette, hogy a keleten folyó háború Timosenko szovjet tábornagy hadseregének bekerítésével már eldőlt és a Szovjet katonai szempontból elintéztéknek tekinthető. Ezzel egyidejűleg köddé foszlottak az angolok álmai arról, hogy két arcvonalat létesítenek Németország meggyöngyítésére.

A sajtófőnök ismertette az újságírók előtt a keleti arcvonalon elért német sikerekről szóló különjelentést és utalt a Führer azon kijelentésére, mely szerint a német véderő még a tél beállta előtt szétzuzza a Szovjet haderejét. Vorosilov tábornagy hadserege Szentpétervárnál van körülzárva, Budjenni hadseregét pedig a déli arcvonalon verték szét. Ezek után csak Timosenko hadserege képviselt teljes harci erőt. Timosenko hadseregét Moszkva védelmében vonták össze. Most a német haderő erre az ellenséges hadseregre is döntő csapást mért. A körülkerített ellenséges erők 60-70 hadosztályra becsülhetők. A német véderő szétzuzta az egész szovjet arcvonalat és Timosenko hadserege, amely a Szovjet utolsó teljes harcierejű hadserege, is teljes megsemmisítés előtt áll. A szovjet hadsereg a Volga forrásvidékétől az Azovi tengerig visszavonulásban van — kivéve a körülzárt részeket, amelyek nem tudnak megmenekülni a megsemmisítés elől. (MTI)

Megsemmisülnek a Szovjet utolsó harcképes erői is

Berlin, október 9.

A Német Távirati Iroda közli a véderő főparancsnokságának csütörtöki rendkívüli hadijelentését, amely szerint a keleti arcvonal középső szakaszán folyó mélyen benyuló átkarolási hadműveletek az ellenséges erők újabb bekerítéséhez vezettek. A Brjanszk körüli térben három szovjet HADSEREGET kerítették be a németek. Ezek megsemmisítése folyik. A Timosenko hadsereg Vjazma és Brjanszk körül bekerített részeinek harcabadobásával a Szovjet utolsó harcképes erőt áldozta fel. (MTI)

Gazdasági

szempontból Bácska egyike a megnagyobbodott Magyarország legfontosabb területének. Eddig az volt a helyzet, hogy a termő Bács kát kizsákmányolták a megszálló szerbek. Ez természetes is volt, és az is természetes következménye lett aztán a geopolitikai helyzetnek, hogy Bácska gazdasági élete a Balkán felé orientálódott. Északi részét, amely érintkezésben volt az anyaországgal, határok zárták el, és a sorompón keresztül csak a sóhajtás jutott.

A felszabadulás után a Délvidék gazdasági élete teljesen átállított. A balkáni orientáció helyett Bácska most minden tekintetben az anyaország felé tekint. A megnagyobbodott Magyarország felveszi minden terményünket és a gazdasági életbe való bekapcsolódás után arra kell törekednünk — ez gazdasági érdekünk is, — hogy a kapcsolat az anyaországgal minél jobban kiépítsük, hogy az összeköttetés minél jobb legyen.

Budapest felé kitűnő vasuti hálózat viszi az árut, de a Dunántúli városokat csak nagy kerülővel lehet elérni. Gazdasági életünk fejlesztése érdekében kívánatos a Dunán egy új vasuti és közúti hid építése. Ennek érdekében kezdett akciót a Baross-szövettség zombori szervezete is.

A bezdáni vasuti hid megépítését már régen tervezték a szerbek is, de tekintettel arra, hogy ez kizárólag bácskai érdeket szolgált volna, a centralisztikus belgrádi kormány nem tett semmit ennek érdekében.

Most, hogy a felszabadult Bácska Magyarország szerves része, s így a bácskai érdekek egyetemes magyar érdekek is, reméljük, hogy a bezdáni vasuti és közúti hid hamarosan elkészül, hogy ősz székösse Bácskát Baranyával, s hogy megindítsa a két visszatért országgrész gazdasági kapcsolatainak új fejezetét.

A Szovjet végső ellenállásra szervezi Moszkva polgári lakosságát

Sztalingrád lesz a bolsevisták új fővárosa

(Német Távirati Iroda) Sanghái orosz körök értesüléseket közölnek a keleti harctéren elért nagyarányú német sikerek moszkvai hatásáról. Egy Moszkvából Sanghájba érkezett orosz elbeszélése szerint a szovjet fővárosban teljes iramban folyik a kommunista párt és a kormány hivatalainak költözködése. Elhagyják Moszkvát az összes diplomáciai testületek és a külföldiek is. A polgári lakosságnak azonban megtöltötték a távozást és megkezdték a polgári lakosság megszervezését a végső ellenállásra.

Hír szerint Sztalin az angol és amerikai diplomácia nyomására véglegesen úgy döntött, hogy a Szovjet új fővárosa Sztalingrád lesz. (MTI)

Bolgár katonai egyenruhába öltözött szovjet ejtőernyősök szálltak le Bulgáriában

Szofia, október 9.
Hivatalosan közlik, hogy a Szovjet október 7-én ismét súlyosan megsértette Bulgária semlegességét és felségjogait. Szovjet repülők újabb ejtőernyős csoportot dobtak bolgár területre ezen a napon, a bolgár-török határ közelében fekvő Nova Závoda környékén. A szov-

jet ejtőernyősök bolgár katonai egyenruhát viseltek. Az ejtőernyősök és a bolgár katonaság között tüzharc fejlődött ki. Ugy az ejtőernyősök, mint a bolgárok részéről két halott maradt a csataterén. Néhány ejtőernyősnek sikerült elmenekülnie, ezeket a bolgár katonaság üldözi. (MTI)

Angliát csak az olajmezők érdeklik

Angol-szovjet nézeteltérések a kaukázusi védelmi vonal kérdésében

Róma, október 9.
A Gazetta del Popolo istanbuli jelentése szerint török politikai körökben úgy tudják, hogy a teheráni és bagdadi angol-szovjet katonai tárgyalásokon mélyreható nézeteltérések támadtak a kaukázusi közös angol-szovjet arcvonal kérdésében. Ezek a lényeges differenciák arra vezethetők vissza, hogy Anglia főleg csak a szovjet olajmezők sorsa iránt érdeklődik és hidegen hagyja a Kaukázus védelme. Az angolok azt indítványozták, hogy Tebriztől délre a hegyvidékben építsenek ki védelmi vonalat. Ez a vonal brit felfogás szerint télen is jól védhető. A Kaukázusban lévő és az angol tervek szerint védtelenül hagyandó olajkutakat fel kellene robbantani, ha a német hadsereg addig előretör. A szovjet ezzel szemben a Kaukázus vonalát akar-

ja megvédeni és szovjet körökben nem lelkesednek az angol tervek iránt. (MTI)

BORISZ BOLGÁR KIRÁLY ELFOGADTA A BUDAPESTI MŰEGYTEM DÍSZDOKTORI OKLEVELET

Szofia, október 9.
A Szlovo című bolgár lap nagy cikket ír a bolgár-magyar kapcsolatokról abból az alkalomból, hogy III. Borisz bolgár király elfogadta a budapesti műegyetem által felajánlott díszdoktori oklevelet. A lap leszögezi, hogy a bolgár-magyar barátságra évszázadok óta semmi sem vetett árnyat. A két nemzet kapcsolatai évszázados hagyományokat követnek és a barátság mindkét nemzetnek véréből fakad. (MTI)

Knox:

A németek több angol hajót süllyesztenek el, mint amennyi új építésekkel pótolható

Newyork, október 9.
(Német Távirati Iroda) Az Associated Press jelentése szerint Knox tengerészetiügyi miniszter kijelentette egy beszédében, hogy a német tengeralattjárók több hajót süllyesztettek el az Atlanti óceánon, mint amennyi új építésével

pótolható. Angliának elsősorban olajra van szüksége, amit csak amerikai tartályhajókon lehet eljuttatni a szigetországba. Meg kell takarítani minden megtakarítható liter benzint, hogy Anglia ne szenvedjen hiányt. (MTI)

Attlee a brit kormány üzenetét viszi Rooseveltnek

Berlin, október 9.
A Német Távirati Iroda jelentése szerint az Evening Standard című angol lap azt írja, hogy Attlee őrnagy, aki a nemzetközi munkaügyi ér-

tekezletre az Egyesült Államokba utazik, magával viszi a brit kormány üzenetét Rooseveltnek és a kormány nevében tárgyalásokat folytat majd az amerikai elnökkel. (MTI)

A német sajtó a keleti arcvonalon folyó küzdelmekről

Berlin, október 9.
Az egész német sajtó a keleti arcvonalon folyó nagyszabású hadműveletek hatása alatt áll. Megállapítják, hogy ezek a küzdelmek a megsemmisítő csaták sorozatává fejlődtek és Timosenko, valamint Budjennij tábornagyok hadseregét teljes megsemmisítésével fenyegetik.

A Völkischer Beobachter a következő pontokban foglalja össze a keleti hadszíntér helyzetét:

1. Ukrajnában teljes erővel folynak a támadó hadműveletek és az ellenség üldözése.
2. A középső fronton megsemmisítő csaták dőlnek.
3. A német haderő hatalmas ellensé-

ges erőket zárt gyűrűbe és csupán Vajzma környékén több szovjet hadsereg vergődik a felmorzsoló német erők harapófogójában. A körülzárt erők megsemmisítése kéréletlenül folyik.

4. A Szentpéterváriban körülzárt ellenséges erők kétségbeesett menekülési kísérletei nem tudják lazítani a német csapatok egyre szűkülő vasgyűrűjét. (MTI)

WILLKIE A SEMLEGESSÉGI TORVÉNY MÓDOSÍTÁSÁRÓL

Washington, október 9.
A köztársasági nemzeti klub vacsorát rendezett Halifax angol nagykövet tisztelekére, Willkie szenátor ez alkalommal mondott beszédében hangoztatta annak szük-

NEMZETI MOZI

SZERDA—VASÁRNAP

Nem élhetek muzsikaszó nélkül

Móricz Zs. világsikert aratott színművének nyomán.

Főszereplők:

SOMOGYI ERZSI, JÁVOR PÁL, VASZARY PIRI, GÖZÖN GYULA

Közreműködik: Berkes Béla cigányzenekara.

Pótműsor: Leguiabb magvar és UFA hirdető

Az előadások kezdete: hétköznapokon 5. 7 és 9 órákor, ünneppanokon 3. 5, 7 és 9 órákor.

ségességét, hogy a semlegességi törvény hatályát haladéktalanul függeszszék fel. Willkie szerint a kormánynak nemzetközi kérdésekben nem szabad figyelembe vennie a nép akaratát. A semlegességi törvény katasztrófát jelent Amerika számára (MTI)

Bombazáporban menekül Rosztov felé a déli szovjet haderő

Berlin, október 9.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a német légi erők erős kötelékei eredményes támadásokat intéztek az Azovi tenger északi partján lévő ellenséges célpontokra. A szovjet szállító és kereskedelmi hajói ellen különösen hevesek a német légitámadások. Két szovjet kikötőben elsüllyeszttek a németek egy 1500 tonnás szállító hajót, egy 1800 tonnás kereskedelmi hajót, két kisebb hajót is megrongáltak egy 2000 tonnás kereskedelmi hajót.

Az ellenség a déli arcvonalon Rosztov felé hátrál. A visszaözönlő szovjet erőket szakadatlanul támadják a német zuhanóbombázók. A hadseregoszlopok ellen intézett hatásos támadás során több mint 100 motoros és fogatos jármű semmisült meg, mások megrongálódtak. (MTI)

Roosevelt minden segítségért megígért Sztalinnak

Berlin, október 9.

A Német Távirati Irodának különleges, de megbízható részről rendelkezésére bocsájtották Rooseveltnek Sztalinhoz intézett üzenetét, amelyet Harriman, a moszkvai értekezleten résztvevő amerikai küldöttség vezetője adott át Sztalinnak. Az üzenet a következőképp hangzik:

„Kedves Barátom Sztalin!

E levelemet Önnek Harriman barátom nyújtja át, akit megbíztam moszkvai küldöttségünk vezetésével. Harriman jól ismeri az ön problémáit és tudom, minden tőle telhetőt meg fog tenni, hogy a moszkvai tárgyalások eredményre vezessenek.

Harry Hopkins részletes jelentésekben számolt be a külügyminisztériumban tett eredményes és kielégítő látogatásairól. El sem tudom mondani, milyen mély hatást keltenek bennünk a bátor szovjet seregek teljesítményei. Meg fogjuk találni az utat és módot arra, hogy megszerzzük a szükséges anyagot és felszerelést ahhoz, hogy Hitler ellen minden arcvonalon folytassuk a harcot, így a szovjet arcvonalon is. Fel szeretném használni az alkalmat, hogy kifejezésre juttassam, mily nagy a bizalmam abban, hogy az Ön seregei végül is le fogják győzni Hitlert és biztosítom Ön legszilárdabb elszántságomról, hogy megadom a szükséges anyagi segítséget. Baráti üdvözléssel kész hive Franklin Roosevelt.” (MTI)

A nagyvilágból

A Fehér Házban megerősítik, hogy Roosevelt levelet intézett Sztalinhoz, amelyet Harriman nyújtott át a moszkvai értekezlet idején.

Newyorki hajózási örök szerint az Atlanti óceánon robbanás következtében elsüllyedt egy 1826 tonnás kanadai szállító gőzös. A robbanás okára még nem derült fény.

A legújabb román veszteséglista 270 leányos állományú hősi halott nevét tartalmazza.

A *Messageo* jelentése szerint a Szovjet 18 új tábornokot nevezett ki. Az új tábornokokat eddig ismeretlen katonák sorából léptették elő.

Afganisztán folytatja a tárgyalásokat Angliával és a Szovjettel és ellenjavaslatot tett a szovjet-brit ultimátumra. Az afgán kormány szerint a német és olasz állampolgárok kiutasítása súlyos anyagi zavarokat idézne elő. Afganisztánban s így azt csak nagyobb kölcsön felvétele után hajthatják végre.

A bolsevizmus elleni harcra önként jelentkezett francia csapatok a lengyel fő kormányzó-ság egyik városában felesküdték Hitlerre. A francia önkéntesek német egyenruhát hordanak, csupán a karjukon hordanak megkülönböztető jelzést.

Mussolini miniszterelnök rendeletet adott ki, amely szerint halállal büntetik az államellenes cselekményeket az olaszok által megszállt területeken.

Az angol közlekedési miniszter bejelentette, hogy az élelmezés terén mutatkozó nehézségek szükségessé teszik a már amugyis kis husadagok leszállítását. Októberben az angol polgárok fejenként mindössze két tojást kapnak.

Antonescu tábornok, román államvezető megjelent a bukaresti piacon és ellenőrizte az árakat. Antonescut meglepte az a nagyarányú áruzsora, amelyről személyesen is meggyőződött. Kiszámította, hogy a bukaresti árak mellett egy hold burgonya

Roosevelt kormányalakításról tárgyalt az amerikai orosz emigráció vezetőivel

Vichy, október 9.

A francia fővárosba számos olyan újabb hír érkezett, amelyek megerősítik, hogy Roosevelt elnök tárgyalásokat folytat az amerikai orosz emigráció vezetőivel. A *Nouveaux-Temps* jelentése szerint az amerikai külügyi hivatal is már hosszabb idő óta folytat megbeszéléseket az Ameriká-

ban élő fehéroroszokkal, hogy kipuhatolja azok álláspontját. Az orosz emigráció vezetői hír szerint készek arra, hogy kormányt alakítsanak és folytassák a háborút Németország ellen. Ugy látszik, az orosz emigráció tagjai ki akarják használni a kiálló alkalmat arra, hogy visszatérjenek hazájukba és uralomra jussanak. (MTI)

Eden a török kérdéstről

London, október 9.

(NST) Eden külügyminiszter az alsóház ülésén felelő kérdésekre adott válaszában kitért a Törökország magatartásáról szülőzö hírekre. Kijelentette, hogy szilárdan bízik abban, hogy Törökország teljesíti a montreauxi egyezményből ráháruló kötelezettségeket a Dardanellák megvédése kérdésében. Közölte továbbá, hogy Ankara értesítette az angol kormányt, teljesen alaptalanok azok a hírek, melyek szerint Bulgária a Dardanellák megnyitását követelte az Olaszországtól vásárolt hajók áthajózása végett (MTI)

AZ ANGOL HADERŐ ZOMÉT ÉSZAK-SZIRIÁBAN ÖSSZPONTOSITJÁK

Istanbul, október 9.

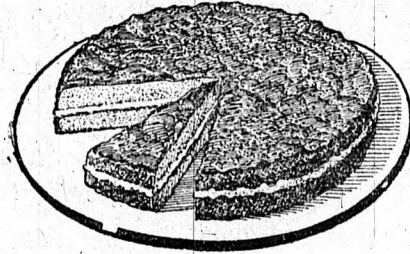
Ideérkezett jelentések szerint a közeli keleti angol haderő zömét Észak-Sziriában összpontosítják (MTI)

AZ AMERIKAI FEGYVERKEZÉS PÉNZUGYI TERHEI

(MN) Hivatalos amerikai adatok szerint a kongresszustól jóváhagyott hadiipari kiadások és hitelek, összege a Lend and Leas-törvény keretében engedélyezett 7 milliárddal együtt összesen 56.536 millió dollárra rug. Ebből a szárazföldi hadseregére 24.607, a haditengerészetre 16.978, az Anglia megsegítését célzó törvény végrehajtására 7, egyéb fegyverkezési hivatalok céljaira pedig a Lend and Leas-törvény életbelépése előtt Anglia rendelkezésére bocsájtott 3.574 milliárd dollárral együtt 7.951 milliárd dollár esik. Ezenkívül újabb 6 milliárd dolláros angol kölcsön van tárgyalás előtt, úgyhogy a

Darázscsípés túróval

1 tojás és 6 deka vajjal.

TÉSZTA: 6 deka vaj, 1 tojás, 10 deka cukor, 12 deka túró, 20 deka liszt, 1/2 csomag Dr. Ötker sütőpor, 1/2 citrom héja és leve.

RÁTÉT: 1 evőkanál cukor, 2 evőkanál méz, 1 evőkanál tej, 10 deka mandula hámozva, 1 csomag Dr. Ötker vanillincukor.

A vajat habosra keverjük, azután hozzáadjuk a cukrot, tojást és áttört túró, a citrom reszelt héját, végén a sütőporral vegyített szitált lisztet.

A rátétet a cukrot mézzel és tejjel felmelegítjük, a hámozott és fele őrölt, fele durván vágott mandulát és vanillincukrot belekeverjük. Lehűtve, a tortaformában simára elosztott tészta alá kenjük.

Sütési ideje: kb. 35 perc, középmeleg sütőben.

Kihűlve Dr. Ötker krémmel tölthetjük: 1 liter tej, 1/2 csomag mandulakrémpor, 5 deka cukor, 6-8 deka vaj.

Dr. Ötker sütőporral és vanillincukorral

Ydőszerű és befőző receptkönyvet kívánságra ingyen küld: Dr. Ötker A. Budapest, VIII. Conti-utca 25 sz.

Szerbiai hírek

Különös és egyben ujszerű büntető módszert találtak ki a belgrádi rendőrségek a kártyások ellen. Mint közöltük, a ratnicski dóm mintegy száztagú kártyázó társaságot találtak razzia során a rendőrök. Tekintettel arra, hogy ma Szerbiában, különösen a fővárosban olyan nehéz viszonyok uralkodnak, hogy mindenkinek be kell kapcsolódnia a termelő munkába, a hatóságok rendkívül szigorúan lépnek fel azok ellen, akik nem akarnak dolgozni, hanem a pénzszerzés könnyebbik módját választják. Ezért indult a hazárdjátékosok ellen hadjárat. A detektívek felkutatták az összes titkos kártya klubokat és így akadtak rá a ratnicski dóm szuterén helyiségében a kártyázó társaságra. Valamennyien a szerb főváros előkelőségei, erre azonban a rendőrségen nem voltak tekintettel, hanem minden tiltakozás ellenére úgy szegényítették meg őket, hogy valamennyiüket kopaszra nyírták s így kopaszon kell majd a bíróság elé állaniok.

A szerb lapok írják, hogy Belgrádban gombamódra szaporodnak el a gyermekszínházak. Jelenleg husz gyermekszínház működik és az összes bevételt a menekült gyermekek évi segélyezésére fordítják.

A szerb fővárosban hétfőtől kezdve délután négy órakor kell zárni az összes üzleteket. A horbályok félőtkor zárhatnak, a kávéházak zárási ideje este hét óra. Az üzletek egyhuzamban nyolc és félórát lehetnek nyitva, félórát ebédidővel.

Hol vannak a vármegyén az egyes hivatalok ?

1. Főispáni hivatal I. emelet 2-4 szoba. Főispáni s. hivatal I. emelet 63 szoba.
2. Alispáni hivatal I. emelet 29-45 szoba, alispáni hivatal, iktató II. emelet 13 szoba, alispáni hivatal, irattár II. emelet 11 szoba, alispáni hivatal, kiadó II. emelet 8. szoba, alispáni hivatal, leíró II. emelet 9-10 szoba.
3. Tisztí főügyész I. emelet 33-34 szoba.
4. Tisztí főorvosi hivatal II. emelet 2-6 szoba.
5. Vármegyei Árvaszéki Hivatal II. emelet 26-46 szoba.
6. Főszolgabírói hivatal földszint 46-64 szoba.
7. Vármegyei levéltár földszint 3-15 szoba.
8. Vármegyei számvevőség földszint 25-31 és 37-42 szoba.
9. M. kir. Államépítészeti hivatal I.

- emelet 22-26 szoba. — M. kir. Államépítészeti hivatal magas építés II. emelet 22-23 szoba.
10. Gazdasági felügyelőség földszint 33-36 szoba.
11. Vármegyei Vitézi Szék II. emelet 20-21 szoba.
12. Kir. Tanfelügyelőség II. emelet 59-61 szoba.
13. Bács-Bodrog vármegyei Közjóléti Szövetkezet II. emelet 32. szoba.

Kivégzett szerb kommunisták

Belgrád, október 9.
(Német TI) Kommunista bandákban való tagság miatt Csipurijában 30 és Jagodi nában két kommunistát lőttek agyon. (MTI)

Hidat kell verni Bezdánál a Dunán

A zombori Baross Szövetség mozgalmat indított vasúti és közúti Dunahíd megépítése érdekében

A történelmi Magyarország politikai és stratégailag egyaránt fontos érdekei teremtették meg annak idején a gombosi dunai hidat, amelyet a hős honvédekintől visszavonulásra kényszerített, balkáni gondokozásu szerb hadvezetőség felrobbantott. A bekövetkezett örvéndetes történelmi változások, a Délvidék felszabadulása és az önálló Horvátország megalakulása teljesen új helyzetet teremtettek egy a stratégia, mint a nemzeti politika területén. A magyar közgazdasági élet ütőereinek — a vasúti elsőrendű fővonalának — egyikét, másikat feltétlenül át kell majd hamarosan építeni és rendezni a jelenlegi adottságokhoz. Ebben az átrendezésben Középbácskának, a tulságos elhanyagolt zombori vasúti gócpontnak és Délbaranya magyar falvainak kell elsősorban előnyököt és fejlődési lehetőségeket biztosítani.

Felsőbácska fejlődését a bajai, Délbácskát az újvidéki Dunahidak biztosítják, Középbácskát elvitathatatlanul csakis a bezdáni Dunahíd mozdíthatná elő.

A gombosi Dunahidnak magyar szempontból az új határok és vámhatar miatt csak alárendelt szerep juthat.

Az alaposan megfontolt nemzetépítő politika összes szempontjaiból elkerülhetetlenül

szükséges a bezdáni Dunahíd mielőbbi megépítése. Az újabb elsőrendű vasúti fővonal Nagyvárad, Szeged, Szabadka, Zombor, Bezdán, Kiskőszeg és a meglevő drávai hidon át Eszék irányában haladjon.

Délbaranya községei a horvát vámterület miatt elvesztették főterményeik elhelyezéseinek felvevő helyét: Eszék. Ezt a vidéket

már csak emiatt is kereskedelmileg és iparral

össze kellene kapcsolni a legközelebbi nagyvárossal, Zomborral és a zombori vasúti gócpont utján Középbácskával.

A délbaranyai falvak gazdasági idecsatolása nem csak Zombor Bezdán, hanem egy országos szempontokból is értékes, nemzetgazdasági fejlődés biztos alapjait vetné meg.

Hogy többet ne említsünk a baranyai bor és gyümölcs, a borban és gyümölcsben szégyen Középbácskában volna legjobban és legkönnyebben értékesíthető. A zombori és középbácskai ipar és kereskedelem viszont Eszék helyett látna el Délbaranya összes szükségleteit. A baranyai magyar nép egy részének letelepedése Bácskába előnyösen megjavíthatná itt a magyarság életgyökereit. Nemzetközi vonatkozásban Horvátország Zágráb után legnagyobb városának, Eszéknek közvetlen jó összeköttetése a magyar ipari és kereskedelmi központokkal szintén nagy előnyt jelentene az összeségnek.

A zombori Baross szövetség mozgalma indított a hid megépítése érdekében. Szükséges volna ankétot összehívni a kérdés tárgyalására. A sikert csak úgy lehet biztosítani, ha egy gazdasági, ipari mint kereskedelmi érdekek képviselői összeülnek és velük együtt az egész felszabadult Délvidék társadalmi szívevel lélekkel az akció mellett foglalja állást.

A történelem újabb kedvező alakulása alkalmas ad a régi hibák kiküszöbölésére, nem szabad hát visszariadnunk a legnagyobb anyagi áldozattól sem akkor, amikor városok és az egész Délvidék jövője érdekében cselekedhetünk.

Nagyszabású tervek Zombor fejlesztése érdekében

A városházától a Vadászkiirtig parkot létesítenek a Trefort utca helyén / Rendbehozzák a színház körüli teret és több utca aszfaltozását vették tervbe

Zombor parkváros, egyike a legszebb városoknak az alföldön. A háború után kapta a »Nyugdíjasok városa« elnevezést. Amint a közintézményeket elvitték a szerbek, hogy Újvidéken, a szerb Athénben rendezkedjenek be, Zombor szíve mintha megszűnt volna dobogni. Kihalt, csendes város lett belőle, mindenki szökött innen, csak a nyugdíjasok szállingóztak vissza lassan-lassan. Visszajöttek, mert megszerették szép utcáit, csendes parkjait és szomorú, csukottszemű házait.

A városra kevés gondot fordítottak a megszállás alatt és az csaknem teljesen elbalkánosodott. A felszabadulás keltette életre Zombort. Amikor a magyar katona

bakancsa alatt megdobbant a szíve, lassan a vérkeringés is megélnéült utcáin, s ma már ismét Bácska fővárosa lett, a vármegye székhelye.

A legnagyobb közintézmény, a vármegye idehelyezésével szinte szűknek bizonyult a kis város. Akkor vettük csak észre, hogy elmaradtunk. Elsősorban nagy a lakáshiány, s ami szintén igen nagy baj, az utóbbi években épült lakások sem felelnek meg a követelményeknek.

A város külső képének is meg kell változnia. Ezt követeli ma az az új szemlélet, amely beáradt a Duna-Tisza közén, amikor lehullott a mondvacsinált határ.

Nagy tervek születnek

Amikor normalizálódott a helyzet, s megindult a békés alkotó munka, mindenki tervekhez kövált. Terveket készítettek az utak rendbehozására, a vízvezeték megépítésére, új bérpaloták és középületek emelésére. Egész villa sorok épültek ki képzeletében. Sajnos ezek a tervek nagobbrészt keresztülvihetetlenek. S ha igen, akkor sem oldják meg a lakáskérdést. Ez az égető probléma nálunk és ezen kell segíteni. Mégpedig gyorsan.

A nagy tervek papíron maradtak meg. Az illetéktelenek ábrándjai szét foszlottak. A rideg valóság maradt csupán, viselt, kopott házaival Zombor, a kövek városa.

Tul sok a kő, több parkot, fát, zöldet kellene,

hangzott itt is ott is. Az építés azonban nehezen indult. Egy-két ház épült mindössze. A magánkezdeményezés lanyha, félénk, tapogatózó.

A városon kívül épülnek a munkásházak, de a nagy bérpaloták, a rendőrségi palota, a pénzügyigazgatósági palota, a modern városháza stb. az csak a jövő halk zenéje marad. Sajnos, de így van.

Többen a volt Orient szálló helyére képzeltek el a modern palotát, amely hivatalva lesz aztán megoldani a lakáskérdést

Perzsaszőnyeget

(más fajtát is) 2-3 szoba részére igen jó áron vennék. Leveleket »Privát« jellegre e lap kiadóhivatalába kérek.

is. Vannak azonban sokkal szebb, életrevalóbb tervek is.

A Délvidék munkatársa felkereste hivatalában Czibur Géza városi főmérnököt aki részletesen ismertette a városrendészeti terveket.

Parkot a városháza elé

— Amit most mondom, az még csak a tervek embriója. Részletesen él már bennem, papírra is vettem ugyan, de megvalósítása messzi áll. Előre kell bocsátanom, hogy eddig mindenki a legnagyobb támogatást helyezték kilátásba, s így remélem, hogy terveim meg is valósulnak.

Mindent megteszünk városunk fejlesztése és szépítése érdekében,

folytatta a főmérnök ur. Tessék megnézni a térképeket. Már vagy huszat készítettem. Ezen már meg is rajzoltam Zombor jövő képét.

—A városháza előtt — a tervek szerint parkot létesítünk. A Trefort és a Városi Gyula utcai házakat le kell hontani. A gimnázium és a pénzügyigazgatóság között pázsitos parkot létesíteni diszfakkal, utakkal, szökőkutttal, padokkal. A park a városházától a Vadászkiirtig húzódná. A villanytelepi iroda városi ház, azt le lehet bontani és helyébe hatalmas palotát emelni. Ez lenne a város legszebb része.

Valószínű, hogy az adóhivatal helyén is nagy középület diszeleg majd pár év múlva. A színház körüli téren

az evangélikus templom utcáját is rendbe kell hozni végre.

Ez a legsürgősebb teendő.

Elmondja a főmérnök, hogy tervbeveték a Flórián utca piactér felé húzódó részének átépítését. A Csokonai ut és a Flórián utcán keresztül új utcát vágnának a piactérre, illetve a körútra.

— Mi az általános irányelv? kérdezzük Czibur Géza főmérnököt.

— Arra törekszünk, hogy minél több fát ültessünk és minél több parkirozott területünk legyen. Széppé akarjuk tenni Zombort.

Elmondja Czibur főmérnök, hogy főirányelv csakis az lehet, hogy a magasba építsenek.

Nem célunk, hogy a város szétterüljön, mert ez megnehezíti a csatornázás munkáját és ezenfelül több közmunkát igényel.

A város első hibája — ezt be kell ismernünk — a kövezet. Az utburkolatot át kellene építeni. Portalanítani kell a várost, terméskő helyett homokaszfaltot kell használni.

Ami a csatornázást illeti,

a tervek már készek. Még 1913-ban el készítették s a munkát csak a világháború akadályozta meg.

Zombor jelenlegi csatornázása nem tökéletes. Kevesen tudják, hogy a csatornahálózat eredetileg

csak az esővíz levezetésére épült.

Szennyvizet tilos is ezeken keresztül vezetni. Sajnos mégis megteszik, s ezért van néha kibíthatatlan bűz az Apatini ut végén.

Várjuk az építkezési kedv fokozását is. A házépítés ma üzletnek is kitűnő. Ilyen lakásmizériás világban egy ujonnan épült ház sem maradhat lakó nélkül.

A jövő terveiről beszélgetve a főmérnök kijelentette, hogy sor kerül több utcái gyalogjáró aszfaltozására is.

Eckhardt Tibort és társait megfosztoták magyar állampolgárságától

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A m. kir. minisztérium az 1939: XIII. t.-c. 8. szakaszában foglalt felhatalmazás alapján Eckhardt Tibor, Pelényi János, Balásy Antal, Zsilinszky Antal és Bátor Viktor külföldön tartózkodó személyeket a magyar nemzet érdekeit súlyosan sértő és az 1939: XIII. t.-c. 8. szakasza (1) bekezdésének 5. pontjába ütköző tevékenységük miatt a magyar állampolgárságtól megfosztja.

Az állampolgárságtól való megfosztás a Budapesti Közlönyben való közzététellel válik hatályossá.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A m. kir. minisztérium az 1939: XIII. t.-c. 8. szakaszában foglalt felhatalmazás alapján gróf Almásy Kálmán ezújszerint külföldi lakost az 1939: XIII. t.-c. 8. szakasza (1) bekezdésének 4. pontjában meghatározott tevékenység fogalomkörében vágó magatartása miatt a magyar állampolgárságtól megfosztja.

Az állampolgárságtól való megfosztás a Budapesti Közlönyben való közzététellel válik hatályossá.

-/-

A felsőház 14-én ül össze

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A felsőház október 14-én, kedden délelőtt 11 órakor ülést tart, melynek napirendje a következő:

1. A miniszterelnök előterjesztése a Szovjetunió által Magyarországra kényszerített háboruban a honvédségnek az ország határán túl szükségszerűen bekövetkezett alkalmazásáról.

2. Az igazoló bizottság jelentése.

3. A mentelmi bizottság jelentése.

4. A gazdasági bizottság jelentése a felsőház 1942. évi költségvetési előirányzatáról.

5. A felsőház bizottságaiban, a honvédelmi 36 tagu országos bizottságban és az Országos Kivándorlási Tanácsban megüresedett tagsági helyeknek választás utján való betöltése.

-/-

Még ebben a hónapban megoldják a lakáshiányt Zomborban

Csütörtökön délelőtt vitéz dr. Bajsay Ernő alispán megyei tisztviselőkből álló, negyventagu küldöttséget vezetett dr. Cserna Péter polgármesterhez. A tisztviselők ismertették a polgármester előtt a zombori lakásmizériákat. Elmondották, hogy a városban nem lehet lakást kapni, vagy ha

van is lakás, az csak a legtrikább esetben megfelelő.

A polgármester megígérte, hogy lakásügyi bizottság létesül Zomborban, s ez naponta ülésezik majd. Ily módon még ebben a hónapban megoldják a lakáskérdést a városban.

Rozváczy Lajos vezérőrnagy az új árelenőrző kormánybiztos

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A m. kir. minisztérium dr. Illyefalvi I. Lajos m. kir. kormányfőtanácsost, az árelenőrzés országos kormánybiztosát a tisztsége alól értékes és eredményes munkásságának elismerése mellett saját kérelmére felmentette és egyben a 2220/1938. M. E. számú rendelet alapján nemes Rozváczy Lajos szkv. hadbiztos-vezérőrnagyot az árelenőrzés országos kormánybiztosává ki-nevezte.

Rozváczy Lajos szkv. hadbiztos-vezérőrnagy Kalocsán született 1886-ban. 1916 májusától kezdve a háború végéig a 20. honvédhadosztály hadbiztos volt. Háború után békebeosztásban Szegedre került. 1922 júliusától

kezdve a honvédelmi minisztériumban teljesített szolgálatot, 1940 február 1-étől a honvédelmi minisztérium gazdaszaktikázgatási főnöke és a honvédhadbiztos tisztkar főnöke volt.

FELMENTETTÉK TISZTSÉGE ALÓL WEIS ISTVÁNT

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormányzó október 8-án kelt legfelsőbb elhatározásával a m. kir. tárcanélküli közellátásügyi miniszter előterjesztésére dr. Weis Istvánt, az Országos Közellátási Hivatalhoz kinevezett államtitkárát saját kérelmére e tisztsége alól felmentette.

Tíz árdrágítót ítelt el a zombori bíróság

A zombori törvényszéken az uzsorai bíróság egyesbíjára tíz árdrágítót mondott ki bűnösnek visszaélés vétségében. Az árdrágítókat súlyos pénzbüntetésre ítélte a bíróság. Özvegy Schor Istvánné, született Gergurov Maťa piaci árust 60 pengő pénzbüntetésre, nemfizetés esetén 30 napi elzárásra ítéltek. Szabó Jenő hentesmestert 60 pengő vagy 30 nap, Hubai Imre cipészmetert 40 pengő vagy 20 napi elzárásra, Guzván János bácskerteszi mézáróst 20 pengőre vagy tíz napra, Solta Andrást, Bácskertesről 20 pengőre vagy 10 napra, Sztojkov Cvéta zombori tejárust 20 pengő vagy 10 nap, Galetin Dušanné zombori piaci kofát 20 pengőre vagy tíz napra, Knanik Imrénét Regócéről 20 pengőre vagy tíz napra, özvegy Horvátovičs Károlyné zombori lakost 30 pengőre vagy 15 napra, Pekánovičs Péterné zombori lakost 20 pengő pénz

büntetésre, vagy nemfizetés esetén 10 napi elzárásra ítélte a bíróság. Az első kettő kivételével az ítélet jogerős.

Életfogytiglani fegyház rabló-gyilkosságért

Budapestről jelentik: A Kuria most tárgyalta Posztos Lajos rovottmultu napszamos bűnügyét, aki Kisujszálláson nő ruhába öltözve csákánnyal agyonütötte Dávid István dúsgazdag ügyvédet, elrabolta annak pénztárcáját, majd betört áldozata lakására is. A szolnoki törvényszék életfogytiglani fegyházra ítélte a gyilkost. Felbevezés útján az ítéletáblához, majd a kuriához került az ügy. A kuria megerősítette az elsőfoku ítéletet.

SZINHÁZ és MOZI

Lánczy Margit előadóstje Zomborban

Lánczy Margit, az egész országban ismert kiváló színész nő szerdán este önálló esettel szerepelt Zomborban, a Városi Színházban. Lánczy Margit előadóstje nagyszámu közönséget vonzott. A kitünő művésznő meg is érdemelte a nagy érdeklődést. Tiszta művészetet kaptunk tőle.

A művésznő műsorán Ady, Petőfi, Vörösmarty, Gárdonyi, Szabó Lőrinc Gerárdy, Schakespeare és Petrarca művei szerepeltek.

Nemcsak jó színész nő, de kitünő előadóművész is Lánczy Margit. A drámaiság magasfeszültsége mellett hirtelen csap át a másik végletbe. Magával ragadta a hallgatóságot, felröppent, majd leejti ismét a valóságba.

A közönség hálás volt ezért a tiszta művészetért, s az est felejthetetlen élmény marad örökké.

-/-

Nem élhetek muzsikaszó nélkül

A Nemzeti Mozi új műsora

A zombori Nemzeti Mozi új műsora a filmgyártás remeke. Móricz Zsigmond ismert színművét filmesítették meg. A film meséje minden színházkedvelő előtt ismeretes. Balázs a jókedvű, muzsikát szerető földbirtokos házasságának első évfordulóját ünnepli. Két napja áll a multság, amikor telefonál a régi barát. Balázs meg akarja vendégszolgálni a messziről jött régi ismerőst és kiadja a parancsot, hogy vágják le a borjút Pólíka, Balázs felesége azonban megelégedi a murit. Nagy veszekedés. Az asszony elhagyja férjét.

Muzsikaszó veri fel a falut minden nap. Ez a muzsikaszó oldja meg a helyzetet. A főszerepben Somogyi Erzsébet mellett látjuk Jávort Pált és Delly Ferencet. Berky Lili, Gózon Gyula és Vizváry Mariska szerepelnek még a filmben. Muzsikál Berkes Béla cigányzenekara.

-000000-

Reklámművészet

A reklámok korát éljük ma, s ezért nem lepődünk meg egy cseppet sem, amikor a színházi függönyön tegnap harminc cég színes hirdetését láttuk. A reklámban is van művészet, s ezt annak nevezhetjük. Gáspár János, a fiatal diszletfestő tervezte és festette ezeket a reklámokat.

Gáspár János a pécsi színháznál volt diszletfestő. Innen Kaposvárra, Székesfehérvárra, Győrbe, Egerbe, majd Pestre költözött, mindegyik hű kísérője maradt a színháznak. A Budai Szinkör diszletei is az ő keze alól kerültek ki, s az ő művészetét dicsérik.

Külön elismerés illeti színérzékét. A reklámhirdetések szövege is nagyszerű. A kiviteltől csak annyit: világvárosi. Gáspár János érti mesterségét, a rendező és festőművész egyaránt benne.

3246

Varga József miniszter megtekintette a felrobbantott gombosi és ujvidéki hidakat

Varga József kereskedelmi miniszter csütörtökön délelőtt Bácskában járt, s megtekintette a gombosi és ujvidéki hidat, amelyet a szerbek robbantottak fel visszavonulásuk alkalmával. Varga József miniszter elkísérte útjára dr. Deák Leó bácsme gyei főispán és titkára. Ujvidéken a miniszter teret dr. apatini Fernbach Péter főispán fogadta.

A hidak megtekintése után Varga miniszter visszautazott Budapestre.

Közgazdaság

Fésű kávéból

Brazília újfajta ipari nyersanyag készítésre akarja felhasználni kávéfölsőlegét

Az európai piacok elmaradása újabb válságba vitte a brazíliai kávétermést, amelynek helyzete már azelőtt is igen kedvezőtlen volt. A háboru előtti Brazília a világ kávészükségletének 58 százalékát, az Unió kávéfogyasztásának pedig 90 százalékát szolgáltatta, de sorozatos dúsz termékek következtében a termelés már 1930-ban 40 százalékkal meghaladta a fogyasztást, úgy hogy a fölöslegnek egy részét már akkor el kellett pusztítani, az azonban csak átmeneti enyhülést hozott és félrendszabálynak bizonyult.

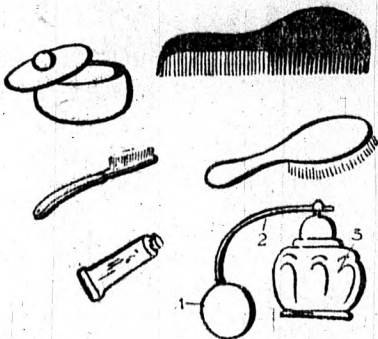
1930-ban a brazil kormány a kávétermelők megsegítésére 20 millió font sterling kölcsönt bocsátott ki, amelynek 16.5 millió zsák kávé adta a biztosítékát. Mindazonáltal a helyzet alig javult, 1927-től 1935-ig a termelés 174 millió zsákra emelkedett, de csak 118 millió volt az export. Az 56 milliónyi fölöslegből 35 milliót elpusztítottak, a megmaradt 21 millió növelte a készleteket, amelyek 1936-ban már 32 havi fogyasztásnak feleltek meg 1930 óta 50 millió zsákot pusztítottak el. A kávékivitel értéke 1940-ben 31 százalékkal csökkent és az 1940-41-i termésévében további csökkenés várható.

A fölöslegek elhelyezésével állandóan

A Délvidék német nyelvtanfolyama

Dr. Véghné nyelviskolájának módszere alapján

V. közlemény.

Dieses Dienstmädchen! Sie benutzte meine Sachen. Darum riecht sie so gut.

Ez a szobalány az én dolgaimat használja! Azért van olyan jó illata.

Sag ihr nichts. Ich hasse den Küchengeruch. Bitte, kaufe ihr Kölnischwasser und schenke ihr auch eine Zahnbürste.

Ne szólj neki semmit, utálok a konyhaszagot. Kérlek, vegyél neki kölni vizet és ajándékozz neki egy fogkefét is.

járó pénzügyi és egyéb gazdasági bajok orvoslására. Braziliában újabban az a terv merült fel, hogy az elhelyezhetetlen zöldkávafölsőleglet ipari melléktermékek előállítására használják fel. A Sao Pauloiban székelő svájci konzulátus közlése szerint a zöld kávéból bizonyos fizikai és vegyi kezelés után oly »cafélite» elnevezésű anyagot lehet kivonni, amelynek egyéb any-

gokkal való keverése által különböző ipari felhasználásra nyílnék alkalmak. A cafélite-nek állítólag ugyanolyan tulajdonságai vannak, mint a bakelitnek: ellenállóképes, ruganyos és tartós, aránylag olcsó ára folytán pedig alkalmas volna arra, hogy más drágább anyagok helyett fésű, pohár, szelencék, stb. gyártására pótananyag gyanánt szolgáljon.

Vigyázz a címre!

a legszebben és a legszakszerűbben fest, tisztít

HUSVÉTH LAJOS

Első délvidéki kelmefestő és vegytisztító intézet, Zombor, Deák Ferenc krt. 20

a Karmelita templommal szemben

Alapítva 1824-ben

Vigyázz a címre!

A „DÉLVIDÉK” REGÉNYE:

20 KI A TETTES?

Juve elővette jegyzőkönyvét és felírta ezt címet. Aztán kérdezte:
— Milyen név alatt?
— Egyszerűen Beltham, semmi egyéb.
— Helyes! Egyéb okmányai nincsenek, amelyek erre az ügyre vonatkoznak?
— Nincsen semmi más, — felelte Wooland ur.

— Még valamit, Wooland ur. Hogyan lehetséges az, hogy ön, aki bizonyára olvasott az újságokban Beltham lord eltűnéséről, akkor, mikor levelet kapott tőle, nem jelentette ezt a rendőrségnek?

— Uram, — felelte Wooland hidegen, s anélkül, hogy zavarba jött volna, — nem tartozik rám, hogy véleményt formáljak erről az eltűnésről. En nem vagyok rendőr, hanem egy társaság igazgatója, aki szigorúan végrehajtja azt, ami kötelessége. Lord Beltham eltűnhetett akarva vagy önkaratán kívül, nem az én dolgom, hogy ezt vizsgálat tárgyává tegyem.

— Ismeri-e személyesen Belthamot?
— Sohasem láttam, de mint mondtam, évek óta ügyfelünk volt és ehhez a levélhez több hasonló van birtokunkban, következésképp én szabványosan jártam el.

Juve hallgatott. Wooland ur pillanatmulva kérdezte:
— Jelenlétem szükséges-e még?
— Nem, uram, köszönöm, — felelte Juve fölkelve és kikisérve az igazgatót, aki hideg udvariassággal köszönt és eltávozott.

A titkos rendőr elhagyva Gurn lakását, mely gondolatokba merülve lépett ki az utcára és feleit lesütve, mormogta:
— Semmi kétség, a holttest a bőröndben a lord Beltham hullája. De kicsoda a gyilkos? Persze minden bizonyíték Gurn ellen szól, de sok szól mellette is. Hiszen oly agyafurt finomsággal, ekkora számitással csakis egy olyan gonosztevő működhetik... Fantomas... mormogta a detektív... valóban, csakugyan Fantomas-e a gyilkos? És sohasem fogom tudni földeríteni ennek a lakásnak a titkát?

VIII.

SZORNYU VALLOMÁS

Mialatt Juve az ő csodálatos találatkonyságával Párizsban kutatott abban az ügyben, amelynek földerítésére a titkos rendőrség főnöke visszarendelte Párizsba, az események gyorsan gördültek a beaulieu-i kastély környékén, ahol Auvérnois Teréz nagyanyja, Langrune márkiné oly tragikus módon lelta halálát.

A kastélyban egymásnak adták a kilincset

a törvényszéki hivatalnokok, a csendőrség buzgón kereste a szökevényeket az egész környéken, valóságos hajtvadászatot tartva Rambert Károlyra.

Juve gondolkodva ült dolgozószobájában. Újév napja volt és bár titkos rendőr számára nincs ünnep, különösen olyannak, aminő Juve volt, néhány óraa visszavonult a Bonaparteuccán lévő ötödik emeleti legénylakására, amelynek ablakából beláthatta az egész Rue de Kennes-t és annak végén az antik templom formájú Gare Montparnasse-t.

Juve most is a két titokzatos ügyre gondolt: a Langrune márkiné meggyilkolására és a lord Beltham eltűnésére. Három hét óta jóformán egy lépést sem haladt előbbre ezekben az ügyekben. Jól látta Juve, hogy egy titokzatos, leálcázhatatlan banditával áll szemben, akivel rettenetes küzdelmeket kell folytatnia, ha sikert akar elérni. Küzdenie kell Fantomas ellen!

Ebben a pillanatban csegették előszobájába a titkos rendőr. Juve összereszt. Tudta, hogy csakis a rendőrségtől kereshetik, mely esetben bizonyára fontos hírt hallhat. Gyorsan ajtót nyitott és a táviratkihordótól a következő tartalmu sürgönyt vette át:
„A Dordogne folyóban egy fiatal, felismerhetetlen arcu ember hulláját fedeztük fel, szemléleírás szerint Rambert Károly lehet. Mit tegyünk?”

A távirat Brivesből volt keltezte és Presles bíró volt aláírva.

Juve kétszer is átolvasta a sürgönyt, minden szót külön mefontolva, hogy azok jelentőségét, értékét jobban tudja méltánvolni.

— No, ez nagy újság! — gondolta aztán magában. — Felismerhetetlen hulla... vizbe-fult, a Dordogne folyóban... hát csakugyan Rambert Károly volna-e?

Juve a két Rambert eltűnése óta különféle hipotéziseket épített föl elméjében, egvelőre minden következtetés nélkül, mivelhogy azok nem voltak meggyőző érvekkel aláalpozva. Mindazonáltal valamire elhatározta volna magát, midőn hirtelen a csöngettyű másodszer is megszólalt.

Ezuttal Juve helyén maradt és várt. Hallotta, hogy szolgálja valami látogatóval vitatkozik. A szolgál az adott utasításhoz hiven erővelsen jelentette ki:
— A rendőrfelügyelő ur nem fogad!

Tényleg, Juve nem fogadott lakásán hivatalos ügyben hozzá forduló ügyfeleket. Mindazonáltal a látogató oly erővel hangon és oly kitartással kérte, követelte, hogy a szolgál nevéért vigye be, hogy ez kénytelen volt enge-

delmeskedni, igen nyugtalankodva azon, hogy mig fog gazdája szólani ehhez.

Nagy meglepetésére s egyuttal nagy megnyugvására Juve alighogy elolvasta a névjegyet, izgatottan mondta:
— Vezesd be azonnal!

Néhány másodperc múlva az öreg Rambert István állott Juve előtt. Az aggastyán, aki cly titokzatosan tűnt el a Langrune márkiné meggyilkolását követő napon, mélyen meggörnyedve állott Juve előtt annak az embernek a testtartásával és arckifejezésével, akit az egy-másra tornyosuló szerencsétlenségek megtörttek.

Rambert István feldult arcvonásokkal, aggodalmas tekintettel fordult a titkosrendőrhez, egy újságlapot tartva kezében, amit izgatottan össze-vissza gyűrt.

— Uram, — rebegette fojtott hangon — lát csakugyan igaz-e, amit ez az újság állít?

Juve átvette a hírlapot és gépíleg átfutotta a cikket, amelynek egyik címe ez volt:

A BEAULIEU-I BUNTETT EPILOGJA

Körülbelül a brives-i sürgönyhöz hasonló módon írta le az újságcikk a történeteket.

Juve, miután egy pillanatig nagy csöndben nézett Rambert Istvánra és azzal a nyugodt, szenttelen hangjával, amely soha nem árulta el benső gondolatát, anélkül, hogy közvetlenül felelne az öreg Rambert aggodalmas kérdésére, ő maga kérdezte:

— De hát miért kerestett fel engem uram?

Az aggastyán ég felé emelte kezeit.

— Hogy megtudjam... — felelte fájdalmas sóhajjal.

— Hogy megtudjon, mit?

Az aggastyán reszkető hangon folytatta:

— Hogy vajjon ez a hulla nem-e az én fiámé, szegény szerencsétlen Károly fiámé?...

Juve, aki rendületlenül ült helyén, félbeszakította őt:

— De hiszen uram, önnek ezt jobban kell tudnia!

Nagy csönd állott be a titkos rendőr kijelentésére.

Rambert István gondolkodni látszott egy pillanatig, aztán mintha hirtelen elhatározásra jutott volna, lassan fölemelte fejét és szeméit a titkos rendőrré szegezve, könvörgő hangon mondta:

— Uram, szánjon meg egy szerencsétlen, kétségbeesett apát! Hallgasson rám: szörnyű vádromást kell tennem.

— Hallgatom önt, — felelte Juve meglágyítva hangját.

Rambert István vallott, hosszasan, kimerítően.

— — — — —

— Vádlott, állion fel, — mondta a végtárgyalás elnöke.

— Neve?

— Hervé Paul Etienne Rambert.

— Foglalkozása?

— Terménykereskedő. Ultetvényeim vannak Délamerikában...

(Folytatása következik.)

Hogyan szerezhetik be a gazdák erőtakarmány szükségletüket?

Felhívjuk az érdekelt közönség figyelmét Bács-Bodrog vármegye és Zombor thj. város köz ellátási kormánybiztosának alábbi közleményére:

Mint hogy az erőtakarmányok a 8560/1940 M. E. sz. rendelet alapján zárólva vannak, felhívom erre az érdekeltek figyelmét és közlöm, hogy a városok polgármesteri hivataluk, a községek előljáróságuk útján, a gazdaságok pedig egyenként igényeljék állatállományuk részé-

re a szükséges erőtakarmányokat (korpa, olajpogácsa, szárított cukorrépaszelet stb.) a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetétől (Budapest, V., Alkotmány utca 29. sz.) mint a M. kir. Közellátási Minisztérium által megbízott elosztó szervtől.

Az igénylésekhez szükséges nyomtatványokat ugyancsak nevezett szövetkezettől kell kérni.

Be kell jelenteni a kukoricatermést

Csak vásárlási engedéllyel vásárolható kukorica

A MTI jelenti, hogy rendelet jelent meg, amely kötelezővé teszi a kukoricatermés bejelentését. A termelőnek jelentést kell tennie arról, mekkora területen termelt az 1941 évben kukoricát, mennyi az 1940 évből fennmaradt készlete és mennyi kukoricája termelt az idén. A jelentést a kukoricatörés befejezése után 8 nappal, de legkésőbb november 10-ig kell megtenni.

A kukoricát zár alá helyezték és zár alatt nemjövőnek csak azok a mennyiségek tekinthetők, amelyek a termelő saját szükségletére indokoltan szükségesek.

Kukorica a jövőben csak vásárlási engedéllyel vásárolható, amelyet a községi előljáróságok illetve a polgármesteri hivatalok adnak ki. Csak olyan személyek vásárolhatnak kukoricát, akik sertést-hizlaltak és ehez nincs elegendő kukoricájuk és azok, akiknek erre ipari célokra van szükségük. Az eladott kukorica mennyiséget be kell írni a termelő gabonalapjába és a vásárló vásárlási engedélyébe. A vásárlási engedélyek 30 napra szólnak és érvényük lejártával beszolgáltatandók a kiadó hatósághoz.

November 16-án tartja közgyűlését a Bácskai Gazdasági Egyesület

A Bácskai Gazdasági Egyesület rendkívüli értekezletet tartott, amelyen az egyesület ügyeit ideiglenesen vezető ötös bizottságon kívül 12 vidéki gazdák 30 képviselője is részt vett. Az értekezlet dr. Fernbach Péter elnöke alatt tárgyalt az egyesület valamennyi időszeri kérdéséről. Elhatározták, hogy november 16-ra összehívják a közgyűlést, amelynek egyik feladata, hogy felülvizsgálja az egyesületnek az utó-

bi két és fél év alatt kifejtett működését és új vezetőseget válasszon.

A gyűlésen kialakult hangulat reményt ad arra, hogy a Bácskai Gazdasági Egyesület hamarosan olyan működést fejt ki, amely mindenben kielégíti a hozzáfűzött várakozásokat úgy a mezőgazdasági termelés előmozdítása mint a gazdaérdekek hathatós képviselete terén.

Megindultak a kisiparosokat oktató vándor mintaműhelyek

Az iparügyi minisztérium csak nemrég hívta életre az Ipari Tanfolyamok Országos Vezetőségét, amelynek az a feladata, a kisiparosok gyakorlati és elméleti oktatását, művelését az ország legkisebb közséibe is elvige. Legujabb ujtása ennek az országos vezetésnek a vándor mintaműhelyek intézménye, amely lehetővé teszi, hogy a tanfolyamok tartalmára jól felszerelt és minden szemléltető oktatásra alkalmas, mozgatható, szállítható műhely álljon rendelkezésre. A vándor mintaműhelyeket szükség szerint oda irányítják, ahol az iparosok oktatása szempontjából legnagyobb szükség van rájuk.

Az Ipari Tanfolyamok Országos Vezetősége most felhívta az összes kereskedelmi és iparkamarákat, hogy állapítsák meg

és közöljék, hol, mikor és milyen szakirányú tanfolyamok rendezését látják szükségesnek a vándor mintaműhelyek intézményének igénybevételével.

A Budapesti Kereskedelmi Iparkamara ennek alapján tehát nyomatékosan felkérte a kerületében levő ipartestületeken keresztül a kézműiparosokat, hogy tanúsítsanak kellő érdeklődést a lakóhelyükön rendezendő ipari tanfolyamok iránt. Minél többen jelentkezzenek a tanfolyamok és legalább minden ipartestületi székhelyen biztosítsák az ilyen tanfolyamok rendezését, mert csak így érhető el, hogy az iparügyi minisztérium által nagy anyagi ajdózáttal létrehozott tanfolyam-akció valóban meg is hozza a kívánt eredményeket.

A cirokszakál forgalmának korlátozása

A Budapesti Közlöny 1941 szeptember 26-i 218. számában megjelent a m. kir. Minisztérium 6.900/1941 M. E. számú rendelete, a cirokszakál és cirokszalma forgalmának szabályozása tárgyában. A rendelet úgy intézkedik, hogy a cirokszakált és cirokszalmat a termelőtől csak a Tiszántúli Ciroktermelő és Értékesítő Szövetkezet vásárolhatja meg.

Amennyiben valaki gyári és háziipari feldolgozás céljára szükséges cirokszakált és cirokszalmat nem a Szövetkezettől igényli, illetve nem a Szövetkezettől vásárolja meg, hanem közvetlenül a termelőtől szándékozik beszerezni, akkor vásárlási és szállítási engedélyt kell kér-

nie. Az engedély iránti kérelmet minden esetben a m. kir. Kereskedelmi Hivatal illetékes Kirendeltségéhez kell benyújtani, amely a m. kir. Kereskedelmi Hivatal, Budapest, V., Széchenyi rakpart 6 szám alá fogja felterjeszteni a kérelmet.

A rendelet 3. §-ának 3. bekezdése úgy intézkedik, hogy 5 q-n aluli tételek szállításához szállítási engedélyt nem kell beszerezni, vásárlási engedély azonban 5 q-n aluli tételekhez is szükséges.

A fentiekre vonatkozólag részletes felvilágosítást ad a m. kir. Kereskedelmi Hivatal Kirendeltsége, Zombor, Sándor Béla ucca 1.

A mezőgazdasági gépipar feladatai Erdélyben és a Délvidéken

Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter legutóbbi erdélyi körútja során Marosvásárhelyen tartott beszédében többek között kijelentette, hogy Erdély és a Székelyföld mezőgazdaságát megfelelő gépekhez juttatja. Ez nagy lehetőségeket biztosít, de feladatokat is ró a mezőgazdasági gépiparra.

Az egyik nagy gyár részéről nyert értesülés szerint az anyaországi gépgyáripár már eddig is szállított Erdélybe és a Délvidékre. Nem tudtak azonban kellően felkészülni arra a nagy keresletre, ami a viszályt országgrészekből jelentkezik. A gépgyárak ugyanis egy évre előre kidolgozott gyártási terveiket, mert a nyersanyag beszerzése és a gyártmányok készítése huzamosabb időt vesz igénybe. A múlt évben olyan mértékű volt a kereslet, hogy jelenleg nincs elegendő készletük a visszatért vidékek szükségletének kellő kiélgítésére.

A mezőgazdasági gépeket gyártó vállalatok nyersanyagellátását az illetékes körorok első helyen intézik el. Ennek következtében remélhetőleg a jövőben már annyira fel tudnak készülni a gyárak, hogy Erdély és a Délvidék részéről mutatkozó szükségletet is teljes mértékben kielégíthetik.

Apróhirdetések

„M E R K U R”
hat. eng. ingatlanforgalmi és biztosítási iroda.
Hiteltudósítás.

STEFANITS ISTVÁN,
Zombor, Zrinvi (Párizsi) utca 2. TELEFON: 81.
HÁZAK, FOLDEK MALMOK, GYÁRAK, IPAR-
TELEPEK, ÜZLETEK, KENDERGYÁRAK, TÉGLA-
GYÁRAK

Több lakóházat Zombor belterületén megvételre keresünk.

és mindennemű ingatlan
VÉTELÉST ÉS ELADÁSÁT legkülansabban közvetít.

HAZAI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ R. T. —
BUDAPEST kerületi felügyelősége.
A BIZTOSÍTÁS ÖSSZES ÁGAZATAIT eszközzel
legpéldásabb alapon. a-553

Aki szép és olcsó
csizmát akar, mérték
után rendelni, fordul-
jon bizalommal Kanvó
György csizmadiames-
terhez, Zombor, Városvy
Gyula ucca 1 szám.
a-713-f

Belárónót keresek,
ki önállóan főz és min-
den házimunkát elvé-
gez. Politzer Manó ré-
giségüzlete, Zombor.
a-781-f

Eladó családiház, kö-
zel a piachoz, mely
áll 2 szoba és mellék-
helyiségekből. Bővebb-
bet: Zombor, Nagy La-
ios (Szivaci) ut 19.
a-780-f

Eladó olcsón jókar-
ban levő szalagfűrész,
6—8 HP Deutz motor-
ral együtt. Cim: Bol-
várv János Zombor,
Nagy Lajos (Szivaci)
ut 41. a-771-f

Veszek mindenféle
ócska gumihulladékot
és használhatatlan au-
tómikát a legmagas-
sabb napiáron. Gumi-
klinika, Zombor, Thö-
köly ut 8 (volt Apa-
tini). a-766-f

Pálinkát főzhet, ha
cefréjét 3 nap alatt be-
jelentí Benya Antal
főzőjében, Kalap utca
39 szám alatt. a-773-f

Butorozott szoba ki-
adó 2 személy részé-
re, külön bejárattal.
Cim: Fehér drogériá-
ban, Zombor. a-764

I.a. retorta faszén
vasalásra azonnal kap-
ható. I.a. osztrai da-
rabos öntőde koksz
8—10 napon belül tör-
ténendő szállításra elő-
jevezhető Kiss Pál
és Társai faterlepen,
Malom ucca 8. (volt
Boskov faterlepen).
a-782

Tisztviselőt öskeresz-
tényt, magyar—német
—szerb nyelvtudással,
gépirót irodái és külső
munkára felvesszünk.
Aíánlatok: Merkur in-
gatlánforgalmi iroda,
Zombor, Zrinvi utca 2.
a-760

1 modern jégzek-
rény, 1 „Berkel” má-
zsa, 1 kredenc, 2 pult
márványlappal eladó.
Megtekinthető Orgona
u 7. a-762-f

DÉLVIDÉK

politikai naplaj

Kiadó és laptulajdonos:

Illés Sándor főszerkesztő
Felelős szerkesztő Muhi János

Szerkesztőség és kiadóhivatal Zombor, Csibás
Benő ucca 3.
Nyomatott Bosnyák József körforgógépén